

Programación Docente de ORQUESTRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA ORQUESTRA										
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	INSTR. ORQUESTRAIS
CARÁCTER	OBRIGATORIA								TIPO DE CLASES	COLECTIVA
DEPARTAMENTO	ORQUESTRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	María Cristina García Lomba
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	María Cristina García Lomba
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	3
ETCS/ CUADRIMESTRE	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Javier Viceiro-Filgueira				orquestra@csmvigo.com				Venres, de 11h. a 12h.	
	Juan Carlos Díaz Álvarez				banda@csmvigo.com				Martes, de 13h. a 14h.	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Práctica nos distintos tipos de agrupacións orquestrais. Afondamento nas capacidades relacionadas coa lectura a primeira vista, comprensión e resposta ás indicacións do/a director/a, e a integración no conxunto, a través dunha aproximación ao repertorio orquestral
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A disciplina de orquestra/banda é o eixe vertebral da especialidade de interpretación, e depende directamente do proceso de aprendizaxe nos distintos itinerarios.
TRANSVERSAIS	7, 9, 10, 13
XERAI	2, 3, 7, 8
ESPECÍFICAS	3, 4, 5, 7, 8, 9, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Valorar a práctica orquestral como un proceso de aprendizaxe imprescindible para a formación íntegra do intérprete.	todas
Coñecer e manexar correctamente as indicacións habituais de dinámica, agónica, fraseo, articulación, etc.	todas
Adquirir a destreza instrumental necesaria para facer fronte ás esixencias do repertorio traballado.	todas
Desenvolver a lectura a primeira vista de fragmentos orquestrais co fin de permitir a montaxe fluída das obras de dificultade acorde ao curso.	todas
Adquirir un hábito de estudo individual previo á clase que permita un aproveitamento efectivo do tempo lectivo.	todas
Interpretar o repertorio traballado en audicións públicas.	todas
Demostrar coñecementos sobre o repertorio traballado (compositor/a, forma, estrutura, estilo...).	todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
A técnica instrumental ao servizo da música	Afinación, empaste, precisión rítmica, control do pulso, relaxación, articulación, fraseo, dinámica, agónica, repentización, anacrusa.	todas
O estudo da música como formación profesional	Comprensión e correcta reacción da linguaxe verbal e non verbal do/a director/a. Análise e interpretación de obras do repertorio orquestral de diferentes épocas e estilos. Concepto de estilo e a súa aplicación á interpretación. A autocrítica como medio indispensable para a superación. O son individual e o son orquestral.	todas
O traballo por seccións	Quecemento e afinación. Práctica da lectura a primeira vista. A anacrusa como movemento básico da práctica orquestral. Desenvolvemento da igualdade nos ataques e golpes de arco. Experimentación das posibilidades sonoras dos instrumentos. Práctica de acordes e intervalos consoantes e disonantes con diferentes graos de dificultade para afianzar a afinación. Adestramento do oído harmónico e da audición interna como elemento de control da afinación, da calidade sonora e da cor do conxunto. Práctica da memoria como elemento rector da interpretación. Coordinación de todos os conceptos anteriores para aplicalos á obra musical. Os ensaios seccionais.	todas
O traballo en grupo	Traballo gradual do repertorio instrumental. Elección e crítica de versións. Traballo da tímbrica e o empaste. Emprego de distintos recursos técnicos para conseguir distintos efectos no mesmo fragmento. Desenvolvemento da capacidade auditiva para permitir o autocontrol permanente da afinación dentro do conxunto. A afinación dos diferentes tipos de acorde, a súa natureza e estrutura. Os planos sonoros e o seu adecuado equilibrio. Lectura de	todas

	obras paralelamente ao traballo do repertorio a interpretar. Os xestos básicos de dirección. Actuacións públicas no Conservatorio Superior de Música de Vigo e en outras salas de concerto.	
Os hábitos de conducta propios da actividade orquestral	A puntualidade. O respecto ao traballo en grupo, aos compañeiros e a o/a director/a. O silencio como marco imprescindible para o traballo orquestral. Regras xerais e protocolo de escena. O coidado do material. A curiosidade por adquirir a maior información posible. A actitude positiva, autocrítica e activa nos ensaios e concertos. Adquisición progresiva de seguridade persoal no exercicio da práctica orquestral e na adaptación ao empaste e cor do grupo.	todas
Total de sesións por cuatrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias, audicións individuais/seccionais, ensaios	45		45
Concertos	4		4
Traballo persoal		56	56
Total de horas por cuatrimestre			105

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Ficha de seguemento e de faltas	Rexistro nunha ficha da efectividade do plan de estudo do/a alumno/a, do progreso e dos problemas que xurdan. Observación diaria da actitude, traballo e evolución do/a alumno/a. Rexistro das faltas de asistencia e da puntualidade ás sesións.	todas	25
Audición pública	Valoración do resultado colectivo das audicións e concertos públicos realizados durante o cuatrimestre. Valoración da actitude, esforzo e aportación individual de cada alumno/a.	todas	75
O alumno/a que teña un número de faltas de asistencia a clase igual ou superior a 4, perderá o dereito á avaliación continua. Neste caso será avaliado a través do proceso de avaliación alternativa.			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada -Decembro-)			
	Interpretación individualmente ou en sección dos fragmentos orquestrais propostos para o curso	todas	50
	Lectura a primeira vista de fragmentos orquestrais de nivel adecuado ao curso.	todas	20
	Elaboración e presentación oral (duración mínima de 10 minutos) dun traballo presentado polo alumno/a. Este traballo, con extensión mínima de 10 páxinas (interlineado a 1,5 liñas e tamaño de letra 12) versará sobre os contidos tratados no cuatrimestre relativos á práctica de conxunto ou ao seu repertorio. O traballo deberá ser enviado electrónicamente ao profesor 48 horas antes da data do exame.	todas	30
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
	Interpretación individualmente ou en sección dos fragmentos orquestrais propostos para o curso	todas	50
	Lectura a primeira vista de fragmentos orquestrais de nivel adecuado ao curso.	todas	20
	Elaboración e presentación oral (duración mínima de 10 minutos) dun traballo presentado polo alumno/a. Este traballo, con extensión mínima de 10 páxinas (interlineado a 1,5 liñas e tamaño de letra 12) versará sobre os contidos tratados no cuatrimestre relativos á práctica de conxunto ou ao seu repertorio. O traballo deberá ser enviado electrónicamente ao profesor 48 horas antes da data do exame.	todas	30
EXTRAORDINARIA			
	Interpretación individualmente ou en sección dos fragmentos orquestrais propostos para o curso	todas	40
	Lectura a primeira vista de fragmentos orquestrais de nivel adecuado ao curso.	todas	20
	Elaboración e presentación oral (duración mínima de 10 minutos) dun traballo presentado polo alumno/a. Este traballo, con extensión mínima de 10 páxinas (interlineado a 1,5 liñas e tamaño de letra 12) versará sobre os contidos tratados no cuatrimestre relativos á práctica de conxunto ou ao seu repertorio. O traballo deberá ser enviado electrónicamente ao profesor 48 horas antes da data do exame.	todas	30
	Presentación dunha memoria de actividades orquestrais cun repertorio de características similares ao traballado polo conxunto orquestral do centro durante o curso e aprobado polo profesor. Documentación acreditativa.	todas	10

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Adler, S. (2005). El Estudio de la Orquestación. Amsterdam: Idealbooks.
- Bernstein, L. (1962). El maestro invita a un concierto. (J. Fernández Cortés, Trad.) Madrid: Ediciones Siruela, S. A.
- Boulez, P. (1990). Orientations: collected writings. Harvard: Harvard University Press.
- Chailley, J., & Challan, H. (1964). Teoría Completa de la música. II volúmen. Segundo ciclo. París: Alphonse Leduc & Cie.
- Erpf, H. (2009). Tratado de Instrumentación y del Arte de la Instrumentación. (J. Trillo Pérez, Trad.) Baiona, Pontevedra: Dos Acordes S. L.
- García del Busto, J. (1991). La dirección de orquesta en España. En H.-K. Jungheinrich, Los grandes directores de orquesta (págs. 197-258). Madrid: Alianza editorial.
- Kuijken, B. (1992). The Notation is not the Music. Indiana: Bloomington & Indianapolis.
- Marco, T. (1998). Historia de la música española. 6. Siglo XX. Madrid: Alianza Editorial.
- Matheopoulos, H. (2004). Maestro. (J. Baena Valbuena, Trad.) Barcelona: Robinbook.
- Rudolph, M. (1995). The grammar of conducting. New York: Schirmer books.
- Scherchen, H. (1997). El arte de dirigir la orquesta. (R. Gerhard, Trad.) Cooper City, Florida: SpanPress.
- Schonberg, H. (1990). Los grandes directores. (A. Leal, Trad.) Buenos Aires: Javier Vergara Editor S.A.
- Swarowsky, H. (1989). Dirección de orquesta. Madrid: Real Musical.
- Tranchefort, F.-R. (1986). Guía de la música sinfónica. Madrid: Alianza editorial, S.A.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS ORQUESTRA SINFÓNICA E ORQUESTRA DE VENTOS

*Para ORQ de cordas:

- Adagio op.11 de S.Barber
- Serenata "Eine kleine nachtmusik" en Sol M K.V. 525 de W. A. Mozart
- Canon e Giga de J. Pachelbel;
- Chacona de H. Purcell
- Serenata en Mi m de E. Elgar
- Impresión nocturna de A. Gaos

*Para sección de ventos

- Serenata nº12 en Do M K.V. (384a) de W. A. Mozart
- Pequena sinfonía de C. Gounod
- Partita octeto en Mi M de J. N. Hummel
- Octeto en Mi M de L. Van Beethoven
- Serenata op.7 de R. Strauss
- Marcha (1826) para sopros de Weber
- Obras para sopros José Valcárcel de J. Comesaña
- Fanfare for the Common Man de Aaron Copland

*Oberturas

- Efigenia en Aulis de C.W. Gluck
- Obertura en Re M de G.P. Telemann
- La gruta del fingal de F. Mendelssonn
- Los esclavos felices de J.C. Arriaga
- Egmont en Fa m op.84 L. Van Beethoven
- Rosamunda op.26 D.797 de F. Shubert
- La gazza ladra en Mi m de G. Rossini

*Obras con solistas

- Rondó en La M, D.438 para violino e cordas de F. Schubert
- Concerto en La M para cello e cordas de G. Tartini
- Concerto de Aranjuez para guitarra e ORQ de J. Rodrigo
- Concerto en Re M para trompeta e cordas de G.P. Telemann
- Concerto nº1 en Sol M KV 313 para flauta e ORQ de W.A. Mozart
- Concerto para piano e ORQ en Re m K466 de W. A. Mozart
- Fantasia para violino e ORQ op.24 de A. Gaos
- Concerto para violino e ORQ op. 61 en Re M, de Beethoven

*Sinfonías

- Sinfonía nº103 en Mi bM "El redoble de timbales" de J. Haydn
- Sinfonía nº104 en Re M "Londres" de J. Haydn

Sinfonía nº2 en Re M op.36 de L. van Beethoven
Sinfonía nº8 en Si m "Incompleta" D. 759 de F. Schubert
Sinfonía nº1 en Si b "Primavera" op.38 de R. Schumann
Sinfonía nº 8 en Sol M op.88 de A. Dvorak
Sinfonía nº 6 en Si menor op.74 " Patética" de Tchaikovsky
*Obra con solistas e coro
Gloria de Francis Poulenc
Nänie para Coro y ORQ OP.82 de J. Brahms
*Obras de diferentes estilos musicais
A arlesíá suites 1 e 2 de Bizet
Nas estepas de Asia central de Bordin
Peer gynt suite nº1 op.46 de E. Grieg
El moldava de B. Smetana
Vals fantasía en Si m de M. Glinka
Idilio de sigfrido de R. Wagner
Bolero de Ravel
Norfolk Rhapsody nº1 en mi menor de Vaughan Williams
*Ópera
"Lo speziale" de J. Haydn
El Barbero de Sevilla de G. Rossini

ORQUESTRA DE VENTOS:

OBERTURAS

- A Festive Overture de A. Reed
- Overtura 2000 de H. van Lijnschooten
- Synphonis Overture de J. Barnes

SUITE

- El Camino Real de A. Reed
- Jazz Suite de M. Scheneider
- La Quintessenza de J. de Meij
- First Suite in Eb de G. Holst
- Suite for Band de Hidas Frygyes

RAPSODIAS

- Firestorm de S. Bulla
- Andaina de D. Álvarez

SINFONÍAS

- Don Quixote de R. Smith
- The Year of the Dragon de P. Sparke

CON SOLISTAS

- Doble Concierto para Fagot e Óboe de Hidas Frygyes
- Concierto N°2 de O. Navarro
- Euterpe para Flauta de F. Ferrán

OTRAS REFERENCIAS

- Pinocchio de A. Poelman
- Rivieren Cyclus de A Malando
- Muralles de J. Gonzálo Gómez Deval
- Portraits of Spain de T. Aparicio Barberá